

برنامه راهبردی اتاق بازرگانی با محوریت تدوین نقشه راه خلق ثروت

برنامه راهبردی برای اتاق بازرگانی از اهمیت ویژه‌ای در پیشرفت اقتصادی برخوردار است. اتاق بازرگانی به عنوان نماینده بخش خصوصی و مشاور دولت، نقش محوری در هدایت فعالیت‌های اقتصادی ایفا می‌کند. وجود یک برنامه راهبردی منسجم موجب می‌شود جهت‌گیری‌ها، اهداف و مأموریت‌های اتاق به طور دقیق تعریف شود و تمامی اقدامات آن در راستای یک مسیر مشخص و هماهنگ صورت گیرد.

این انسجام، اثربخشی اتاق را در سیاست‌گذاری‌های اقتصادی افزایش می‌دهد و امکان ارائه پیشنهادات تخصصی، مبتنی بر تحلیل‌های صحیح و نیازهای واقعی فعالان اقتصادی را فراهم می‌آورد. برنامه راهبردی برای اولین بار در اتاق ­؛های بازرگانی سراسر کشور در تبریز تدوین شده است. هدف از تدوین این برنامه، گذر از یک اتاق بازرگانی کلاسیک به یک اتاق نوین و اثرگذار در توسعه اقتصادی و کاهش مشکلات اقتصادی جامعه خواهد بود. مهمترین برنامه اتاق بازرگانی تبریز در سال 1404 شروع و اتمام پروژه ­؛ای است که باید چندین سال قبل صورت می‌­؛پذیرفت. تدوین برنامه خلق ثروت در استان آذربایجان شرقی، مهمترین راهبرد اتاق بازرگانی تبریز در سال 1404 و سال ­؛های آتی خواهد بود.

تدوین برنامه خلق ثروت در اتاق تبریز نقش اساسی در تحول این نهاد از یک اتاق بازرگانی کلاسیک به اتاق بازرگانی نوین دارد. در مدل کلاسیک، اتاق بازرگانی بیشتر به عنوان یک نهاد صنفی عمل می‌کند که تمرکز آن بر پیگیری مطالبات بخش خصوصی و انتقال درخواست‌های اعضا به دولت است. این اتاق‌ها عمدتاً به حل مشکلات روزمره، تأمین نیازهای فوری و دفاع از منافع موجود می‌پردازند. در مقابل، اتاق بازرگانی نوین باید فراتر از یک نهاد مطالبه‌گر عمل کرده و به عنوان یک نهاد توسعه‌ای و کارآفرین، به خلق ثروت و ایجاد ارزش افزوده برای بخش خصوصی و اقتصاد کشور بپردازد. این تحول به معنای حرکت از یک اتاق بازرگانی واکنشی به یک اتاق بازرگانی پیشرو و استراتژیک است. در اتاق بازرگانی نوین، برنامه‌های خلق ثروت نه تنها به دنبال رفع مشکلات موجود، بلکه بر توسعه فرصت‌ها و رشد اقتصادی پایدار متمرکز هستند. این اتاق به جای اینکه فقط به تغییرات سیاسی و اقتصادی واکنش نشان دهد، خود به عنوان یک پیش‌گام در خلق فرصت‌های جدید اقتصادی عمل می‌کند. برنامه خلق ثروت، با ایجاد مزیت‌های رقابتی پایدار برای اعضای خود و استان، از این اتاق یک نهاد پیشرو می‌سازد که در راستای توسعه پایدار اقتصاد کشور حرکت می‌کند. برنامه راهبردی اتاق بازرگانی با محوریت خلق ثروت، بر پایه ارتقای بهره‌وری، استفاده بهینه از منابع، توسعه فناوری‌های نوین و بهبود کارآمدی زنجیره تأمین در تمامی بخش‌های اقتصادی تدوین خواهد شد. در وضعیت موجود، بخش‌های مختلف اقتصادی کشور با چالش پایین بودن بهره‌وری، مصرف نامناسب منابع طبیعی و انسانی، استفاده ناکافی از فناوری‌های روز و ناکارآمدی در مدیریت زنجیره‌های تولید و توزیع روبه‌رو هستند. این وضعیت موجب شده است که محصولات تولیدی، ارزش افزوده کافی ایجاد نکنند و در رقابت‌های داخلی و بین‌المللی ضعیف ظاهر شوند. از این رو، رویکرد نوین اتاق بازرگانی بر این اصل استوار است که خلق ثروت تنها از مسیر اصلاح بنیادین این روندها و تمرکز بر ارتقای بهره‌وری در تمام سطوح ممکن خواهد شد.

در بخش کشاورزی، برنامه بر ارتقای بهره‌وری تولید از طریق توسعه سیستم‌های هوشمند آبیاری، اصلاح الگوهای کشت، مکانیزاسیون پیشرفته و استفاده از فناوری‌های نوین در مدیریت مزارع متمرکز است. بهبود زنجیره تأمین کشاورزی از طریق فرآوری محصولات در مبدأ تولید و توسعه صادرات محصولات ارگانیک و با ارزش افزوده بالا دنبال خواهد شد. همچنین مدیریت پایدار منابع طبیعی به ویژه آب و خاک و افزایش کیفیت محصولات کشاورزی مطابق استانداردهای بین‌المللی مورد توجه ویژه قرار گرفته است. به عنوان نمونه، استان آذربایجان شرقی دارای 46080 هکتار باغ سیب است. در این مقدار از سطح زیر کشت، 519 هزار تن تولید سیب ثبت می‌­؛شود. مقایسه این اعداد با سایر کشورها نشان از آن دارد که بهره‌وری لازم در این بخش وجود ندارد و اگر بتوان استانداردهای تولید سیب را رعایت کرد، امکان تولید سیب در همین مقدار از سطح زیر کشت حداقل برابر با ۱,۶۱۲,۸۰۰ تن خواهد بود. این امر برای تمامی محصولات تولیدی صادق است و در نقشه راه به تفکیک محصول تولیدی و هر شهرستان برنامه راهبردی خلق ثروت تدوین خواهد شد.

در بخش صنعت، تمرکز بر نوسازی صنایع موجود، ارتقاء فناوری‌های تولید، توسعه رباتیک و اتوماسیون صنعتی، کاهش مصرف انرژی، توسعه صنایع سبز و هوشمندسازی فرآیندهای صنعتی است. مدیریت بهینه زنجیره تأمین با استفاده از فناوری‌های دیجیتال، توسعه لجستیک هوشمند و بهبود ارتباط بین تولیدکنندگان و بازار از محورهای اصلی این بخش خواهد بود. هدف نهایی، ارتقاء کیفیت محصولات صنعتی و دستیابی به استانداردهای جهانی برای حضور فعال‌تر در بازارهای بین‌المللی است. در بخش معدن، ارتقای بهره‌وری استخراج و فرآوری مواد معدنی با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین حفاری و استخراج، توسعه صنایع فرآوری به جای خام‌فروشی، استفاده از انرژی‌های پاک در عملیات معدنی و رعایت استانداردهای زیست‌محیطی در بهره‌برداری مدنظر قرار خواهد گرفت. هدف، افزایش ارزش افزوده محصولات معدنی، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید در حوزه معدن خواهد بود. در بخش خدمات، ارتقای بهره‌وری با دیجیتالی‌سازی فرآیندهای خدماتی، بهبود کیفیت ارائه خدمات، توسعه خدمات فناورمحور مانند سلامت الکترونیک، مالی دیجیتال و گردشگری هوشمند در دستور کار قرار دارد. همچنین ارتقای زیرساخت‌های هوشمند، بهینه‌سازی مصرف انرژی و منابع در ارائه خدمات و استانداردسازی کیفیت خدمات برای رقابت در سطح بین‌المللی مورد توجه خواهد بود.

در بخش صادرات و واردات، برنامه با هدف توسعه صادرات محصولات با ارزش افزوده بالا، نفوذ به بازارهای جدید جهانی، ارتقاء برندسازی بین‌المللی و بهینه‌سازی فرآیندهای لجستیکی صادراتی تدوین شده است. در زمینه واردات نیز تأکید بر تأمین هدفمند مواد اولیه و فناوری‌های پیشرفته مورد نیاز تولید داخلی، به جای واردات کالاهای مصرفی غیرضرور است. بهینه‌سازی مصرف منابع در فرآیند تجارت خارجی، توسعه سیستم‌های هوشمند مدیریت زنجیره تأمین جهانی و بهره‌گیری از فناوری‌های نوینی مانند بلاک چین، از دیگر محورهای کلیدی این بخش به شمار می‌رود. بررسی آمارهای ثبت شده در گمرک نشان می‌­؛دهد که در واردات 10 محصول اساسی رقی معادل 3 میلیارد دلار هدررفت منابع به دلیل عدم آگاهی از زمان و مبادی واردات صورت می‌­؛پذیرد که به برنامه ریزی لازم این اتلاف منابع کاهش یافته و با بهره‌ورکردن منابع، خلق ثروت رخ داده و رفاه عمومی جامعه افزایش پیدا خواهد کرد.

در مجموع، برنامه راهبردی خلق ثروت اتاق بازرگانی بر این باور استوار است که رشد اقتصادی پایدار و افزایش قدرت رقابت‌پذیری اقتصاد ملی، تنها با ارتقای بهره‌وری در تمام حلقه‌های زنجیره ارزش، استفاده مطلوب از منابع طبیعی و انسانی، توسعه فناوری‌های نوین و ارتقاء کیفیت محصولات و خدمات محقق خواهد شد. با اجرای این رویکرد منسجم و یکپارچه، زمینه برای جهش اقتصادی، توسعه پایدار و ارتقای جایگاه ایران در اقتصاد جهانی فراهم خواهد آمد.

